

Studieprogramma

5781 / 2020 - 2021

Welkom bij het Studiecentrum

Een van de belangrijke functies van een sjoel is: **Huis om te leren, beth midrasj**. ‘Leren om te leren’ en ‘leren om te doen’ zijn twee van onze mitswot. Ons doel is het vergroten en verdiepen van kennis en vaardigheden op Joods gebied om zo tot een rijker en voller liberaal-Joods leven te komen en de liberaal-Joodse identiteit te versterken.

Voor wie is het Studiecentrum?

Het Studiecentrum is er voor alle leden van de LJG en hun partners. Andere geïnteresseerden kunnen een verzoek tot deelname richten aan studiecentrumljk@gmail.com. Iedereen – met weinig of veel kennis, praktisch ingesteld of studiebol, in elke levensfase – kan iets van zijn of haar gading vinden in het programma.

Programma

Het studieprogramma is gevarieerd, van basisniveau tot verdiepend, van praktisch tot theoretisch. Bijeenkomsten vinden plaats op dinsdagavond of op zondag. Op de zondagochtend kunnen ouders gelijktijdig met hun kinderen leren, maar ook anderen zijn dan welkom. De prijzen zijn normaal gesproken laag gehouden, zodat iedereen die dat wil, kan meedoen. Voor het jaar 5781 zijn afwijkende regels van toepassing, die apart worden toegelicht.

Mogelijk worden er in de loop van het jaar extra studieactiviteiten aangeboden. Wij zijn flexibel en staan open voor ideeën. Activiteiten worden via diverse kanalen aangekondigd: via onze eigen nieuwsservice (aanmelding hiervoor: via studiecentrumljk@gmail.com), via de LJG-Nieuwsbrief, Kol Mokum Katan, Facebook en de website. U blijft op de hoogte!

578 I

Online

Het behoeft geen toelichting dat het jaar 578 I anders wordt dan het jaar 5780. Zoals bekend zijn de activiteiten van de LJG en het Studiecentrum in de loop van 5780 omgevormd van groepsbijeenkomsten in sjoel naar online bijeenkomsten, waar vanuit huis aan kan worden deelgenomen. Wij hopen op een spoedige terugkeer naar gewone omgangsregels, maar tot dan moeten wij rekeninghouden met beperkingen in de wijze waarop wij ons bewegen, elkaar ontmoeten, en dus ook onderwijs krijgen. Het LJG Studiecentrum heeft besloten alle cursussen die zich daarvoor lenen als online cursus aan te bieden. Het wil zeggen dat alle dinsdagavond-activiteiten tot nader bericht online zijn.

Niet Online

De zondagochtendactiviteiten, te weten Film en een Goed Gesprek, Sterven & Rouw, en Knikkende Knieën zijn weliswaar in het programma opgenomen, maar vinden uitsluitend plaats wanneer dit klassikaal binnen onze sjoel kan plaatsvinden, dus geheel uitvoerbaar is binnen de geldende overheidsregels.

Kosten

Bij uitzondering heeft het Studiecentrum besloten de cursussen van dit cursusjaar 578 I gratis aan te bieden. Uiteraard geldt dit niet voor de LJG Studiereis.

Cursusleider:
Daniël Beaupain

Dinsdag
1 september
& 8 september.
20.00 - 22.00 uur

Jonah, de profeet

Waarom is Jonah anders dan alle andere profeten? Waarom wordt het met Jom Kipoer gelezen in sjoel?

Dit boek is bijna in z'n geheel verhalend. Jonah is anders omdat zijn leven zijn profetie wàs! Wij kunnen uit dit boek onder meer van Jonah leren hoe wij beter om kunnen gaan met de raadsels en dilemma's in ons leven.

In tegenstelling tot de andere profeten die meestal bewonderenswaardig overkomen, valt Jonah op als een persoon met gebreken die weglucht voor HaSjem. Maar hij krijgt kans op kans om zichzelf te redden. Zijn ervaringen kunnen ons inspireren om onze eigen tweede kans te vinden en te benutten.

In twee leersessies gaan wij samen uitvissen over wie dit boek eigenlijk gaat en hoe wij maximaal kunnen profiteren van de lessen die er in zijn vervat.

Gespreksleiders:
**Yoram Stein &
Naud van der Ven**

**Zondag 13 septem-
ber;**

10.15 - 12.00 uur

Voorbehoud:

Deze activiteit (cursus) vindt telkens plaats als Talmoed Tora klassikaal plaatsvindt in het sjoelgebouw, en als de ouders wordt toegestaan in het gebouw te verblijven.

Film en een Goed Gesprek

In principe presenteren wij diverse films of filmfragmenten die betrekking hebben op Joods leven en de Joodse traditie. Op basis van die films en wat zij bij ons losmaken gaan we met elkaar in gesprek over wat voor onszelf (en voor onze kinderen) mogelijk van betekenis is in de Joodse traditie. Het doel is te boeien, te verdiepen, te delen en vooral te genieten. Vorig seizoen konden we met z'n allen maar geen genoeg krijgen van de Israëlische TV-serie *Srugim*, dus daar gaan we nog wel even mee door.

Aanmelden is niet nodig, voorkennis ook niet. We leren van en met elkaar. Koffie en thee staan klaar in de bibliotheek.

Gespreksleider:

Petra Katzenstein

**Zondag 4 oktober
& 11 oktober**

(als het kan, is de eerste sessie in het Kindermuseum zelf).

10.15 - 12.00 uur

Joods Kindermuseum Amsterdam

Dit programmaonderdeel betreft 2 werksessies, waarbij deelnemers wordt gevraagd mee te denken en daarmee bij te dragen aan vernieuwing. In 2000 opende het Joods Historisch Museum de pilot tentoonstelling voor kinderen: In Mokum staat een huis. Het beantwoordde aan een behoefte om het museum ook voor kinderen aantrekkelijk te maken. Het succes was groot; na bekroning met de prestigieuze Prins Bernhard Cultuurfonds prijs besloot het museum de tentoonstelling om te bouwen tot een permanent onderdeel van het Joods Historisch Museum. Nu, jaren later, is het Kindermuseum toe aan een tweede vernieuwing. In de werksessies geeft Petra Katzenstein, initiator van het Kindermuseum, inzicht in hoe het creatieve concept is ontstaan, vanuit welke uitgangspunten het is opgebouwd en hoe de ervaringen op de werkvloer zijn. Aan de deelnemers wordt gevraagd naar hun reactie op het huidige kindermuseum. Aan de hand van vragen worden vernieuwingsideeën geïnventariseerd en besproken.

Jonathan Sacks en Plato

Deze avond over het boek “Leven met verschil” van Jonathan Sacks is te zien als een vervolg op de avond “Door de ogen van Levinas” die in december 2019 ook werd verzorgd door Naud van der Ven. Daar kwam naar voren dat qua ethiek het Joodse denken een revolutionair pad bewandelt. Gaat het gangbare denken uit van universaliteit en kenbaarheid, de Joodse traditie laat nadrukkelijk ruimte voor particulariteit, verrassing en verschil.

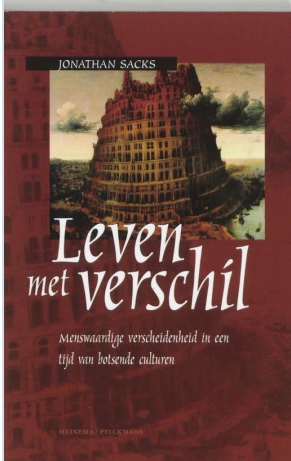
Cursusleider:

Naud van der Ven

Dinsdag 3 november

20.00 - 22.00 uur

Op deze avond “Jonathan Sacks en Plato” is de gevoeligheid binnen de Joodse traditie voor het particuliere en het verschillende opnieuw onderwerp van gesprek. In zijn boek stelt Sacks dat onder Plato’s invloed de waardering in het Westen voor eigenheid van mensen maar matig is ontwikkeld. Verschillen tussen mensen worden dan al gauw problematisch. Sacks laat vervolgens zien dat er een al eeuwen oud alternatief is voor het universalisme van Plato, in de vorm van de Joodse traditie die in haar ethiek nadrukkelijk plaats wil inruimen voor anders-zijn. Daar is waardering voor particularisme, zonder te vervallen in tribalisme, aldus Sacks.

Cursusleider:
Yoram Stein

Dinsdag 10 november;
17 & 24 november;
1 december
20.00 - 22.00 uur

Spinoza's theorie van de religie

Wat is religie? Brengt religie alleen maar ellende teweeg? Of heeft het ook nog een positieve rol te spelen in onze levens?

In de cursus worden deze vragen onderzocht aan de hand van mijn proefschrift:

'Spinoza's Theory of Religion: The Importance of Religion in Spinoza's Thought and Its Implications for State and Society'

Ik verheug mij er op om mijn proefschrift samen met u kritisch te lezen. Dat zal mij helpen om tot een publiëksuitgave te komen. En hopelijk leert u er ook het een en ander van.

Cursusleider:
Gilad Nezer

Dinsdag 12 januari;
19 & 26 januari.

20.00 - 22.00 uur

Israëliisch Jodendom

Culturele identiteit incl. muziek

De joden hebben in Israël een staat opgericht. Ze hebben huizen gebouwd en boomgaarden geplant, technologie ontwikkeld en de meeste Israëliërs zijn in het leger geweest. Maar het vormen van de culturele identiteit is nog lang niet af. We zullen het hebben over joden en jodendom in Israël. Net als in Nederland is het beeld divers. Er zijn Israëliërs die alleen maar naar de sjoel komen op Jom Kippoer. Er zijn Israëliërs die dagelijks de Talmoeed bestuderen, en er zijn Israëliërs die het liefst zo ver mogelijk van religie vandaan blijven. En toch....

Je mag een cursus verwachten waarbij harde feiten met gevoelens en indrukken vermengd zijn. Uiteraard hoort er muziek bij - we zullen liederen onder de loep nemen die het beeld versterken of aanvullen.

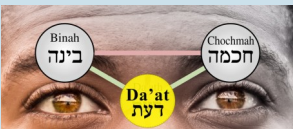
Talmoed - Tora, de structuur van het Joodse denken

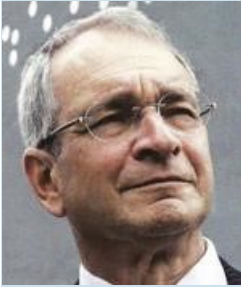
Hoe is het verband tussen de kabbalistische begrippen Bina en Chochma? We krijgen uitleg over de cognitieve wereld van de Talmoed, zijn opbouw en structuur als uitloeijsel van de kenkende wereld en van de diepere onbewuste structuur van de Nesjama - het ongekende - en van zijn tegenhanger de Misjna - het bekende.

Cursusleider:
Jacob de Leeuwe

**Dinsdag 16 februari
& 23 februari.**

20.00 - 22.00 uur

Met knikkende knieën: minhag LIG- Amsterdam

Cursusleiders:

**Menno ten Brink en
Joram Rookmaaker**

Zondag

7 maart;

14 & 28 maart.

10.15 - 12.00 uur

Gaat u met knikkende knieën naar sjoel, of staat u met knikkende knieën in sjoel, en zo ja, waarom en wanneer? De rabbijnen Menno ten Brink en Joram Rookmaaker zullen onder het motto 'Met knikkende knieën' een cursus geven over het hoe en wat tijdens de sjoel-diensten. Deze cursus is laagdrempelig, kennis van Hebreeuws is niet noodzakelijk. De verschillende minhagiem (gewoonten) zullen aan de hand van de sjoeder worden besproken: wanneer gaat men staan, wanneer 'knikken wij met de knieën', wanneer zeggen wij amen, hoe werken alle mitswot tijdens de diensten? Wij zullen deze ook oefenen. Daarnaast bekijken wij hoe bepaalde keuzes zijn ontstaan. Kortom een leerzame, leuke, en direct praktisch toepasbare cursus, die de drempel naar de sjoeldiensten zeker zal verlagen.

Pardes

In de joodse traditie is er een model om de teksten uit Tenach beter te verstaan en te begrijpen. Bekend als Pardes, het Hebreeuwse woord voor 'boomgaard'. De Hebreeuwse letters van het woord PRDS staan voor:

- P'shat – (פְּשָׁט) “gewoon” (eenvoudige) of de letterlijke directe betekenis.
- Remez – (רְמֵז) “hints” of de allegorische betekenis, meer dan alleen de letterlijke betekenis van de zin.
- Drash – (דְּרָשׁ) “informeren”, de vergelijkende (midrasj) betekenis, zoals gegeven door middel van soortgelijke voorvallen. Ook wel homiletische of ethische onderwijzing.
- Sod – (סֵדֶרֶת) “verborgen” of geheime mystieke betekenis. Deze interpretatie kan je alleen krijgen door meditatie of droom. Middels tekstvoorbeelden uit Tenach gaan wij samen in deze les/lezing dit model verkennen en beter begrijpen.

Cursusleider:

Daniël Beaupain

Dinsdag 9 maart

20.00 - 22.00 uur

Geheimen van de Sidoer

De delen van de Sidoer die tijdens diensten worden gebruikt zijn bekend, maar de Sidoer heeft veel meer te bieden. Je zou kunnen zeggen dat de Sidoer de Joodse agenda is. In de cursus wordt vooral ingegaan op de achtergronden en betekenis van de onbekendere delen van de Sidoer.

Cursusleiders:
**Chaim & Channa
van Unen**

**Dinsdag 16 maart;
23 maart & 6 april.**

20.00 - 22.00 uur

סדר טוב להודות

SEDER TOV LEHODOT

'Waarmee kan ik vergeleken worden?' Parabels in Rabbijnse Teksten

In de rabbijnse literatuur, opgeschreven vanaf de 3e eeuw, vinden wij vele gelijkenissen of parabels, mesjaliem (enkelvoud masjal) in het Hebreeuws. Ze staan vooral in de commentaren op de Hebreeuwse Bijbel, Midrasjiem, en worden ingezet om bijbelteksten te verklaren. Echter, de boodschap gaat veel verder dan het uitleggen van een specifieke tekst. Vele, maar niet alle mesjaliem, gaan over een koning en zijn relatie met zijn zonen, zijn vrouw, zijn slaven of zijn huishouding. Andere gaan weer over dieren en doen denken aan Griekse fabels. Mesjaliem hebben een lange geschiedenis: ze zijn al te vinden in de Tenach; ook Jezus vertelde parabels, en in de Islam hebben Joodse parabels vaak een verrassende twist gekregen. In het chassidische hebben parabels een heel belangrijke plaats. In de cursus gaan we vooral samen leren.

Cursusleider:

Lieve Teugels

**Dinsdag 9 februari
& 30 maart.**

20.00 - 22.00 uur

Sterven & rouw

De Joodse gebruiken rondom ernstige ziekte, sterven en rouw zijn eeuwenoud en kunnen in voorkomende gevallen houvast geven aan de direct betrokkenen. Hoewel het prettiger is om ons bezig te houden met simches, willen we zeker niet weglomen voor de realiteit.

Het studiecentrum organiseert een sessie met als thema de rituelen van sterven en rouw. Wat zegt onze traditie hierover? Wat is een tahara? Hoe gaat een lewaja in zijn werk? Wat is de waarde van een sjiwwe? Onder begeleiding van de rabbijnen ten Brink en Rookmaaker geven we u inzicht in deze thema's, waarbij er ook ruimte zal zijn voor vragen.

Cursusleiders:

**Menno ten Brink en
Joram Rookmaaker**

Zondag 25 april

10.00 - 13.00 uur

Deze cursus vindt
plaats op
Gan Hasjalom.

Cursusleider:

Chaim van Unen

Dinsdag 25 mei

& 1 juni

20.00 - 22.00 uur

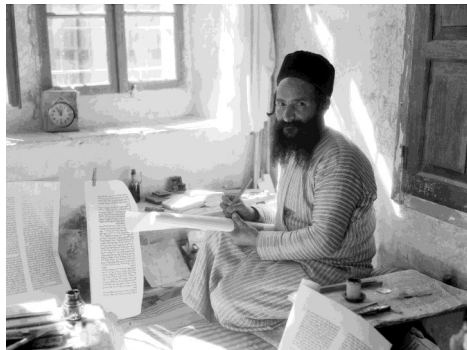
Wie schreef de Tora?

Werd de Tora geschreven? Door mensen? Werd hij niet gegeven op Sinai?

De Pentateuch, de vijf boekrollen, welke de belangrijkste delen van de geschiedenis van het Joodse volk beschrijven, zijn geschreven aan de hand van de verhalen die eeuwenlang mondeling zouden zijn doorverteld door Joden uit die tijd. Doorverteld, beginnend bij de mensen die het hebben meegemaakt, aan hun kinderen. Le Dor Wador.

Maar hoe zijn die verhalen uiteindelijk, in welk schrift, vastgelegd in de nu gehanteerde Tora? (van Spijkerschrift naar Hebreeuws)? Door wie en waar? En wat waren de moeilijkheden waar die "Schrijvers" mee geconfronteerd werden? Wie bepaalde dat de teksten juist waren? Waren er toen ook redacteuren? Wie waren dat? En waren aanpassingen naderhand ook mogelijk?

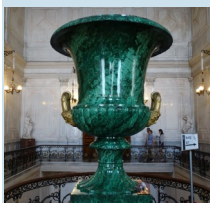
In deze cursus wil de cursusleider interactief over deze vragen met u in gesprek gaan. Er zullen teksten gelezen worden waarbij de moeilijkheden naar voren komen waar de 'schrijvers' van weleer mee te maken gehad zullen hebben.

Studiereis

Al decennia lang organiseert het Studiecentrum van de LJG inspirerende reizen naar verschillende steden en landen waarbij Joods heden en verleden centraal staan. Proeven van cultuur, geschiedenis en verrassende ontmoetingen met de lokale gemeenschappen, zijn vaste ingrediënten van onze reizen. De laatste reizen naar Georgië, Letland en Litouwen kenden weer vele enthousiaste deelnemers. Het is een geweldige ervaring om met gelijkgezinden - die op zo een reis elkaar steeds beter leren kennen - de plaatselijke Joodse geschiedenis in beeld te krijgen. De ontmoetingen met de daar (nog of weer) actieve Joodse gemeenschap zijn onvergetelijk. Uiteraard informeren wij u tijdig over het programma en de inschrijfprocedure: via de website, Kol Mokum Katan en de wekelijkse LJG nieuwsbrief.

Het reisdoel voor dit jaar is vrijwel zeker St Petersburg. Deze reis werd voorbereid voor 5780 en kon vanwege de gezondheidsrisico's niet doorgaan. Of de reis wel in het komende jaar wordt uitgevoerd hangt wederom af van de gezondheidsrisico's. Nader bericht over de risico's volgt, en zal gebaseerd worden op reisadviezen van de overheid.

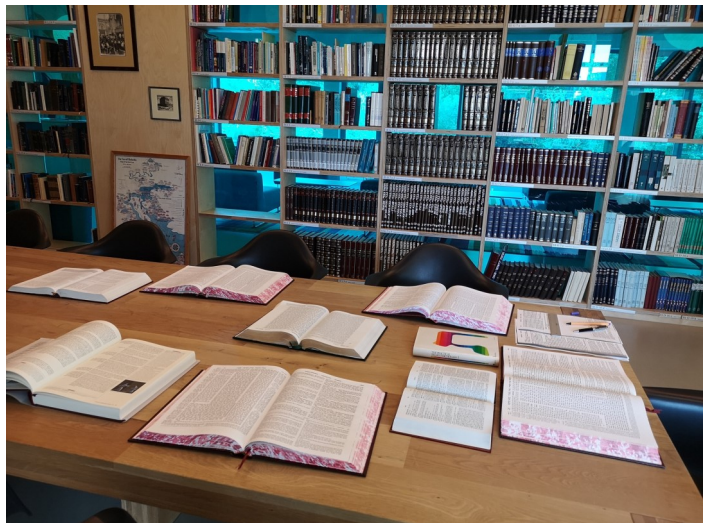
Lernen op sjabbat

Elke sjabbatmorgen kunt u leren over de parasja van de week. Wij lezen, interpreteren en bediscussiëren de tekst, mede aan de hand van commentaren van rabbijnen en van diverse andere geleerden. Iedereen kan zo aanschuiven. Aanmelden is niet nodig, voorkennis ook niet. We leren van en met elkaar. Koffie en thee staan klaar in de bibliotheek. Inspiratie voor iedereen!

Als u zich heeft aangemeld bij het rabbinaat ontvangt u elke week een e-mail met de links voor de ZOOM-diensten van de vrijdagavond en de sjabbesochtend. Met de link voor de dienst op sjabbesochtend heeft u vanaf 9.00 uur toegang tot de virtuele bibliotheek waar het leren begint om 9.15 uur.

Tot nader bericht zijn er geen fysieke diensten in sjoel.

Zie voor het laatste nieuws de wekelijkse nieuwsbrief

Praktische informatie

Adres

Normaal worden alle cursussen en studiebijeenkomsten gehouden in het gebouw van de Liberaal Joodse Gemeente Amsterdam, Zuidelijke Wandelweg 41, 1079 RK Amsterdam.

Dit jaar 5781 worden alle cursussen online beschikbaar gesteld. Zodra kan worden overgegaan naar de gebruikelijke klassikale cursussen hoort u daarvan.

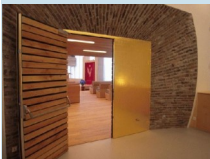
Aanmelding

Aanmelden op studiecentrumljk@gmail.com, bij voorkeur 2 weken voor aanvang. Voor de cursusleiders wel zo prettig te weten hoe groot de groep zal zijn. U ontvangt voorafgaand aan de cursus informatie over online toegang.

Kosten

Bij uitzondering heeft het Studiecentrum besloten de cursussen van dit cursusjaar 5781 gratis aan te bieden. Dit geldt uiteraard niet voor de LJG Studiereis.

Kijk ook regelmatig op: www.ljgamsterdam.nl/studiecentrum

